Գլխավոր տեղեկություն	
Համար	ՀՕ-351-Ն
Տիպ	Օրենք
Ակտի տիպ	Պաշտոնական Ինկորպորացիա (26.12.2022-մինչ օրս)
Կարգավիճակ	Գործում է
Սկզբնաղբյուր	ՀՀՊՏ 2018.07.04/52(1410) Հոդ.785
Ընդունող մարմին	ՀՀ Ազգային ժողով
Ընդունման ամսաթիվ	13.06.2018
Ստորագրող մարմին	ՀՀ Նախագահ
Ստորագրման ամսաթիվ	28.06.2018
Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ	05.07.2018

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

Ընդունված է 2018 թվականի հունիսի 13-ին

ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ 1

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

Հոդված 1. Օրենքի կարգավորման առարկան

1. Սույն օրենքը կարգավորում է հաշտարարության կազմակերպման և գործունեության հետ կապված հարաբերությունները:
2. Դատարանի կողմից նշանակված հաշտարարության առանձնահատկությունները սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով:
3. Այլ օրենքներով կարող են կարգավորվել ոլորտային հաշտարարության առանձնահատկություններ:
4. Սույն օրենքը չի կիրառվում ֆինանսական համակարգի հաշտարարի կողմից իրականացվող հաշտարարության նկատմամբ:

Հոդված 2. Հաշտարարությունը

1. Հաշտարարությունը գործընթաց է, որն ուղղված է կողմերի համաձայնությամբ իրենց միջև առկա վեճն անկողմնակալ երրորդ անձի՝ հաշտարարի օգնությամբ հաշտությամբ լուծելուն:
2. Հաշտարարություն կարող է իրականացվել քաղաքացիական, ընտանեկան, աշխատանքային, իսկ օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ նաև այլ իրավահարաբերություններից բխող վեճերով:
2.1. Ամուսնալուծության, երեխայի բնակության վայրի որոշման, ալիմենտի (ապրուստավճարի) բռնագանձման, ամուսինների ընդհանուր սեփականությունը համարվող

գույքի բաժանման, երեխայի հետ շփմանը, դաստիարակությանն ու կրթությանը վերաբերող հարցերով ծնողական իրավունքների իրականացման, երեխայի տեսակցության կարգ սահմանելու, ամուսնական պայմանագրի փոփոխման կամ լուծման վերաբերյալ գործերով նախքան դատարան դիմելը հաշտարարության իրականացումը պարտադիր է, բացառությամբ սույն հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված դեպքերի: Սույն մասով սահմանված դրույթի գործողությունը չի տարածվում Հայաստանի Հանրապետության ընտանեկան օրենսգրքի 54-րդ հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով, 56-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 57-րդ և 58-րդ, 60-րդ հոդվածներով, 61-րդ հոդվածի 3-րդ մասով, 62-րդ և 63-րդ, 66-րդ հոդվածներով սահմանված գործերի վրա:

3. Հաշտարարությունը կարող է իրականացվել վեճի լուծմանը հաշտարար կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն ներգրավելու միջոցով:

3.1. Հաշտարարությունը կարող է իրականացվել առցանց եղանակով՝ սույն օրենքով նախատեսված դեպքերում:

4. Կողմերի միջև հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնության առկայության դեպքում վեճը կարող է հանձնվել դատարանի քննությանը հաշտարարությունն ավարտելուց հետո:

5. Սույն հոդվածի 2.1-ին մասով նախատեսված գործերով նախքան դատարան դիմելը կողմերը կարող են չդիմել պարտադիր հաշտարարության այն դեպքում, երբ՝

1) կողմերից որևէ մեկի նկատմամբ կայացվել է «Ընտանեկան և կենցաղային բռնության կանխարգելման ու ընտանեկան և կենցաղային բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության մասին» օրենքով նախատեսված պաշտպանության միջոցներից որևէ մեկի կիրառման մասին որոշում՝ անկախ այդ անձի կանխարգելիչ հաշվառման վերցված լինելու կամ հաշվառումից հանված լինելու հանգամանքից.

2) կողմերից մեկը քրեական պատասխանատվության է ենթարկվել մյուս կողմի կամ նրա զավակի, ծնողի, պապի կամ տատի, եղբոր կամ քրոջ նկատմամբ դիտավորությամբ հանցագործություն կատարելու համար.

3) կողմերից մեկը օրենքով սահմանված կարգով ճանաչվել է անհայտ բացակայող կամ անգործունակ, գտնվում է կալանքի տակ կամ կրում է ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժ:

(2-րդ հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 3. Հաշտարարը

1. Հաշտարարն անկախ, անկողմնակալ, գործի ելքով շահագրգռվածություն չունեցող ֆիզիկական անձ է, որն իրականացնում է հաշտարարություն կողմերի միջև առկա վեճը հաշտությամբ լուծելու նպատակով:

2. Հաշտարարն իրավունք ունի իր գործունեությունն իրականացնելու ինչպես անհատապես, այնպես էլ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությունում:

Հոդված 4. Հաշտարարության սկզբունքները

1. Հաշտարարությունն իրականացվում է կամավորության (բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի), գաղտնիության, կողմերի հավասարության, հաշտարարի անկախության և անկողմնակալության սկզբունքների հիման վրա:

(4-րդ հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

ԳԼՈՒԽ 2

ՀԱՇՏԱՐԱՐԻ ՎԱՐՔԱԳԾԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ, ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Հոդված 5. Հաշտարարի վարքագծի կանոնները

1. Հաշտարարի վարքագծի կանոնների նպատակն է հաշտարարի կողմից վարքագծի կանոնները պահպանելու միջոցով նպաստել հաշտարարի անկախության և անաչառության ապահովմանը, ինչպես նաև հաշտարարի հեղինակության բարձրացմանը և հաշտարարության նկատմամբ վստահության ձևավորմանը:

2. Հաշտարարը պարտավոր է առաջնորդվել վարքագծի հետևյալ կանոններով.

1) բացահայտել կողմերին սույն օրենքի 9.1-ին հոդվածով նախատեսված փոխկապակցվածության հիմքերի կամ այնպիսի հանգամանքների մասին, որոնք անկողմնակալ դիտորդի մոտ կարող են ողջամիտ կասկած հարուցել տվյալ գործով նրա անաչառության մասին.

2) ապահովել հավասար, հարգալից և անկողմնակալ վերաբերմունք վիճող կողմերի նկատմամբ.

3) պահպանել հաշտարարության գաղտնիությունը.

4) հաշտարարությունն իրականացնել հնարավոր սեղմ ժամկետներում.

5) հաշտարարության կողմի՝ ընտանեկան բռնության ենթարկված լինելու վերաբերյալ ողջամիտ կասկած հարուցող նշանների առկայության դեպքում ընտանիքում ենթադրաբար

բռնության ենթարկված կողմին տեղեկացնել «Ընտանիքում բռնության կանխարգելման, ընտանիքում բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության և ընտանիքում համերաշխության վերականգնման մասին» օրենքով նախատեսված իրավունքների պաշտպանության եղանակների մասին:

2.1. Սույն օրենքի 17-րդ հոդվածի 3-րդ կամ 4-րդ մասով նախատեսված՝ համապատասխանաբար առանձնացված կամ հատուկ ցանկերում ընդգրկված հաշտարարները կարող են առանց հարգելի պատճառի առկայության հրաժարվել հաշտարարություն իրականացնելուց ոչ ավելի, քան մեկ տարվա ընթացքում երեք անգամ:

3. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը սահմանում է իր անդամների վարքագծի կանոնները, որոնք առնվազն պետք է ներառեն սույն հոդվածի 2-րդ և 2.1-ին մասերով նախատեսված կանոնները:

(5-րդ հոդվածը խմբ., լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 6. Հաշտարարի իրավունքները և պարտականությունները

1. Հաշտարարն իրավունք ունի՝

1) հաշտարարության ընթացքում հանդիպումներ կազմակերպելու ինչպես հաշտարարության բոլոր կողմերի հետ միաժամանակ, այնպես էլ հաշտարարության յուրաքանչյուր կողմի հետ առանձին.

2) ազատորեն կիրառելու օրենքով չարգելված հաշտարարության մեթոդներ.

3) իր ծառայությունների դիմաց ստանալու վճար, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի.

4) գովազդելու իր ծառայությունները.

5) դատարանի կողմից արտոնագրված հաշտարարի մասնակցությամբ հաշտարարական գործընթաց նշանակված լինելու դեպքում ծանոթանալու գործի նյութերին, ստանալու դրանց պատճենները, գործի նյութերից անելու քաղվածքներ, լուսանկարներ, լուսապատճեններ:

2. Հաշտարարը պարտավոր է՝

1) հաշտարարության կողմերին պարզաբանել իր դերը, հաշտարարության գործընթացի բնույթն ու էությունը, առավելությունները, հաշտարարության վարման կարգը, հաշտության համաձայնության և անհրաժեշտության դեպքում՝ նման համաձայնություն ձեռք չբերելու հետևանքները.

2) ***(կետն ուժը կորցրել է 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)***

3) պահպանել հաշտարարության սկզբունքները և հաշտարարի վարքագծի կանոնները.

4) մասնակցել սույն օրենքով նախատեսված հաշտարարների վերապատրաստման դասընթացներին.

5) հաշտարարության կողմի՝ ընտանեկան և կենցաղային բռնության ենթարկված լինելու վերաբերյալ ողջամիտ կասկած հարուցող նշանների առկայության դեպքում ընտանիքում ենթադրաբար բռնության ենթարկված կողմին տեղեկացնել «Ընտանեկան և կենցաղային բռնության կանխարգելման ու ընտանեկան և կենցաղային բռնության ենթարկված անձանց պաշտպանության մասին» օրենքով նախատեսված իրավունքների պաշտպանության եղանակների մասին:

3. Հաշտարարն ունի օրենքով սահմանված այլ իրավունքներ և պարտականություններ:

(6-րդ հոդվածը լրաց., խմբ., փոփ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 7. Հաշտարարական գաղտնիքը

(վերնագիրը խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

1. Հաշտարարը պարտավոր է պահպանել հաշտարարական գաղտնիքը: Հաշտարարական գաղտնիք են հաշտարարության ընթացքում բացահայտված կամ արտահայտած տեղեկությունները, հաշտարարության բովանդակությունն ու բնույթը: Հաշտարարական գաղտնիքը կարող է հրապարակվել օրենքով նախատեսված դեպքերում:

2. Հաշտարարը կարող է հրապարակել հաշտարարական գաղտնիքը, եթե՝

1) առկա է կողմերի գրավոր համաձայնությունը.

2) դա անհրաժեշտ է քրեական կամ կարգապահական վարույթում իր պաշտպանության համար.

3) առկա է Հայաստանի Հանրապետության քրեական օրենսգրքով նախատեսված՝ հաստատապես հայտնի նախապատրաստվող ծանր կամ առանձնապես ծանր հանցագործության մասին տեղեկատվություն:

3. Հաշտարարական գաղտնիքի պահպանման պարտականությունը չի սահմանափակվում ժամանակի մեջ և տարածվում է նաև որպես հաշտարար գործունեությունը կասեցված կամ դադարեցված անձի վրա:

(7-րդ հոդվածը խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

ԳԼՈՒԽ 3

ՀԱՇՏԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ

Հոդված 8. Հաշտարարության իրականացման կարգը

1. Հաշտարարությունն իրականացվում է կողմերի համաձայնությամբ սահմանված կարգով, եթե այլ բան սահմանված չէ օրենքով:
2. Կողմերի համաձայնությամբ հաշտարարության իրականացման կարգ սահմանված չլինելու դեպքում հաշտարարությունն իրականացվում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության, իսկ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատության միջոցով հաշտարարություն իրականացնելու դեպքում՝ այդ հաստատության սահմանած կանոններով:

Հոդված 9. Հաշտարարության իրականացման պայմանները

1. Հաշտարարությունն իրականացվում է կողմերի համաձայնությամբ նախատեսված դեպքերում, եթե այլ բան նախատեսված չէ օրենքով:
2. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնությունը պայմանագրային կամ ոչ պայմանագրային որոշակի իրավահարաբերության կապակցությամբ կողմերի միջև կնքված համաձայնությունն է՝ իրենց միջև առկա կամ հնարավոր որոշակի վեճը հաշտարարությամբ լուծելու վերաբերյալ: Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնությունը կարող է կնքվել ինչպես պայմանագրում համապատասխան վերապահում (հաշտարարության վերաբերյալ վերապահում) կատարելու, այնպես էլ առանձին պայմանագրի (հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնագրի) ձևով:
3. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնությունը կնքվում է գրավոր:
4. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնությունը պարունակում է՝
1) համաձայնության կնքման տարին, ամիսը, ամսաթիվը.
2) կողմերի անունները (անվանումները), նրանց հասցեները.
3) տեղեկություններ այն իրավահարաբերության վերաբերյալ, որից բխող վեճը պետք է լուծվի հաշտարարությամբ, կամ վեճի առարկան:
5. Սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերի պահանջները չբավարարող համաձայնությունն առ ոչինչ է:
6. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնության մեջ կարող են նշվել տեղեկություններ ընտրված հաշտարարի կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատության մասին:
7. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնության մեջ ընտրված հաշտարարի կամ հաշտարարական հաստատության մասին տեղեկությունների բացակայության դեպքում հաշտարարը նշանակվում է արդարադատության նախարարության կողմից՝ կողմի դիմումի հիման վրա:
7.1. Արդարադատության նախարարության կողմից հաշտարարի նշանակումը, իսկ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում հաշտարարի թեկնածուի ընտրությունը իրականացվում են էլեկտրոնային համակարգի միջոցով: Արդարադատության նախարարության կողմից հաշտարարի ընտրության և նշանակման կարգը սահմանվում է արդարադատության նախարարի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտով:
7.2. Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով նախատեսված դեպքերում արդարադատության նախարարությունը դատարանի պահանջագիրն ստանալուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում, արդարադատության նախարարի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված կարգով էլեկտրոնային համակարգի միջոցով ընտրում է հաշտարարի թեկնածուին՝ այդ մասին տեղյակ պահելով հաշտարարին, և դատարան է ներկայացնում նրա թեկնածությունը:
8. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնությամբ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատություն ընտրված լինելու դեպքում հաշտարարությունն իրականացնում է այդ հաստատության նշանակած անձը կամ անձինք:
9. Հաշտարարության վերաբերյալ համաձայնության կողմերից մեկի մահը չի հանգեցնում այդ համաձայնության դադարման, եթե այլ բան նախատեսված չէ կողմերի համաձայնությամբ, կամ վիճելի իրավահարաբերությունը չի բացառում իրավահաջորդություն:
(9-րդ հոդվածը լրաց., փոփ.16.11.22 ՀՕ-435-Ն)
(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 9.1. Կողմի հետ հաշտարարի փոխկապակցվածության կամ անաչառության նկատմամբ ողջամիտ կասկած հարուցող հիմքերի բացահայտման կարգը

1. Հաշտարարը պարտավոր է կողմերին բացահայտել սույն հոդվածով նախատեսված փոխկապակցվածության հիմքերի կամ այնպիսի հանգամանքների մասին, որոնք անկողմնակալ դիտորդի մոտ կարող են ողջամիտ կասկած հարուցել տվյալ գործով նրա անաչառության մասին:
2. Կողմի հետ փոխկապակցված հաշտարար է համարվում՝
1) կողմի կառավարման մարմնի ղեկավարը, տնօրենների խորհրդի (դիտորդ խորհրդի) անդամը, կոլեգիալ գործադիր մարմնի անդամը, գլխավոր հաշվապահը (հաշվապահը),

ինչպես նաև արդարադատության նախարարության կամ դատարանի կողմից նշանակման պահից վերջին մեկ տարվա ընթացքում նշված պաշտոններից ազատված անձը.

2) կողմի կանոնադրական (բաժնեհավաք, փայահավաք) կապիտալի 20 և ավելի տոկոսին տիրապետող անձը.

3) կողմի կատարման համար պարտադիր ցուցումներ տալու կամ նրա որոշումները կանխորոշելու հնարավորություն ունեցող անձը կամ մարմնի անդամը:

3. Կողմի հետ փոխկապակցված է համարվում նաև այն հաշտարարը, որը սույն հոդվածի 2-րդ մասում նշված ֆիզիկական անձանց հետ գտնվում է սույն հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված հարաբերությունների մեջ:

4. Ֆիզիկական անձ կողմի հետ փոխկապակցված են համարվում նրա ամուսինը, նրանց հետ երկու աստիճան ուղիղ վերընթաց և վայրընթաց ազգակցական կապերի մեջ գտնվող անձինք, եղբայրը, քույրը և նրանց հետ ուղիղ վայրընթաց ազգակցական կապերի մեջ գտնվող անձինք, ամուսնու եղբայրը, քույրը:

5. Փոխկապակցվածության հիմքերի կամ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանգամանքների առկայության վերաբերյալ հաշտարարը պարտավոր է կողմերին բացահայտել սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետով նախատեսված տեղեկությունը ներկայացնելիս: Հաշտարարության իրականացման ընթացքում փոխկապակցվածության կամ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանգամանքների ի հայտ գալու դեպքում հաշտարարը պարտավոր է հաշտարարության գործընթացը չխաթարող ողջամիտ ժամկետում բացահայտել դրանք կողմերին՝ հիմնավորելով, որ փոխկապակցվածության հիմքը կամ անաչառությունը կասկածի դնող այլ հանգամանքը ծագել կամ իրեն հայտնի է դարձել հաշտարարությունն սկսելուց հետո և մինչև այդ չէր կարող հայտնի լինել:

6. Փոխկապակցվածության կամ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանգամանքների առկայության վերաբերյալ կողմը կարող է հայտնել այդ մասին հաշտարարի հետ առաջին հանդիպման սկզբում: Հաշտարարության իրականացման ընթացքում փոխկապակցվածության կամ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանգամանքների առկայության վերաբերյալ կողմը կարող է հայտնել, եթե այդպիսի հիմքը ծագել կամ իրեն հայտնի է դարձել հաշտարարությունն սկսելուց հետո և մինչև այդ չէր կարող հայտնի լինել:

7. Սույն հոդվածով նախատեսված փոխկապակցվածության հիմքերի կամ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանգամանքների առկայության դեպքում տվյալ գործով անաչառ լինելու վերաբերյալ համոզմունք ունենալու դեպքում հաշտարարը կարող է դիմել կողմերին՝ առաջարկելով իր բացակայությամբ քննարկելու փոխկապակցվածության անտեսման հարցը: Եթե կողմերը հաշտարարի բացակայությամբ որոշում են կայացնում հաշտարարի փոխկապակցվածությունն անտեսելու մասին, ապա այդ որոշումն արձանագրելուց հետո հաշտարարն իրականացնում է հաշտարարություն:

8. Սույն հոդվածով նախատեսված փոխկապակցվածության հիմքերի կամ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանգամանքների առկայության դեպքում հաշտարարությունը կարող է ավարտվել կամ շարունակվել կողմերի և հաշտարարի փոխադարձ համաձայնության առկայության դեպքում՝ կողմերի ստորագրությամբ գրավոր փաստաթուղթ կազմելու միջոցով: Սույն օրենքի 12.1-ին հոդվածով սահմանված կարգով հաշտարարությունն առցանց իրականացվելու դեպքում հաշտարարության շարունակման վերաբերյալ կողմերի և հաշտարարի փոխադարձ համաձայնության առկայության դեպքում հաշտարարությունը շարունակելու համար բավարար է կողմերի բանավոր հայտարարությունը:

9. Սույն հոդվածով նախատեսված փոխկապակցվածության հիմքերի կամ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանգամանքների առկայության հիմքով հաշտարարության ավարտի դեպքում մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջը, ինչպես նաև հաշտարարության համաձայնություն կնքված լինելու դեպքում վեճի լուծման արտադատական կարգը պահպանված չեն համարվում, և հաշտարարությունը համարվում է չկայացած:

(9.1-ին հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 [ՀՕ-435-Ն](#) օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 10. Հաշտարարության սկիզբը

1. Հաշտարարությունն սկսվում է հաշտարարություն իրականացնելու վերաբերյալ մյուս կողմին գրավոր առաջարկ ներկայացնելու պահից, բացառությամբ սույն հոդվածով սահմանված դեպքերի:

2. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, կամ դատարանի կողմից իր նախաձեռնությամբ նշանակվել է հաշտարարություն, ապա հաշտարարության սկիզբ է համարվում հաշտարարի առաջին հանդիպումը կողմերի կամ նրանցից մեկի հետ:

3. Կողմի նախաձեռնությամբ հաշտարարին ընտրելու դեպքում հաշտարարը կողմերի հետ առաջին հանդիպումը նշանակում է այդ մասին տեղեկացվելու պահից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, իսկ կողմի դիմումի հիման վրա արդարադատության նախարարության կողմից հաշտարարի նշանակման դեպքում՝ ընտրության արդյունքների մասին արձանագրությունն ստանալու պահից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում: Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով

դատարանի կողմից հաշտարարի նշանակման դեպքում հաշտարարը կողմերի հետ առաջին հանդիպումը նշանակում է դատարանի որոշումն ստանալու պահից 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, եթե այլ բան նախատեսված չէ դատարանի որոշմամբ:

(10-րդ հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 11. Հաշտարարության գործընթացի ավարտը

1. Հաշտարարության գործընթացն ավարտվում է, եթե՝

1) կողմերի միջև կնքվում է վեճը հաշտությամբ լուծելու վերաբերյալ համաձայնություն.

2) հաշտարարը հայտարարում է այնպիսի հանգամանքների առկայության մասին, որոնք բացառում են վեճը հաշտարարության միջոցով լուծելու հնարավորությունը.

3) կողմերի միջև առկա է համաձայնություն առանց հաշտության համաձայնություն կնքելու հաշտարարության գործընթացի ավարտման վերաբերյալ.

4) կողմերից մեկը հաշտարարին գրավոր հայտնում է առանց հաշտության համաձայնություն կնքելու հաշտարարության գործընթացի ավարտման ցանկության մասին.

5) կողմերից մեկը հաշտարարին գրավոր հայտնում է հաշտարարության գործընթացին մասնակցելուց հրաժարվելու մասին.

6) կողմը հաշտարարին թեև գրավոր չի հայտնում հաշտարարության գործընթացին մասնակցելուց հրաժարվելու մասին, սակայն առանց հարգելի պատճառի հրաժարվում է մասնակցել հաշտարարության առաջին հանդիպմանը.

7) հաշտարարության իրականացման ընթացքում ի հայտ է եկել սույն օրենքի 9.1-ին հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանգամանք կամ փոխկապակցվածության հիմք, և սույն օրենքով սահմանված կարգով հաշտարարը և կողմերը չեն որոշել անտեսել այդ հիմքը.

8) հաշտարարը հայտարարում է երեխայի լավագույն շահի պաշտպանության նպատակով հաշտարարության ավարտման անհրաժեշտության մասին:

1.1. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 2-5-րդ և 7-րդ և 8-րդ կետերով նախատեսված դեպքերում կողմերի և հաշտարարի միջև ստորագրվում է հաշտարարության ավարտման վերաբերյալ արձանագրություն, որը ոչ ուշ, քան հաջորդ օրը տրամադրվում է կողմերին: Եթե կողմը հրաժարվում է ստորագրել արձանագրությունը, ապա հաշտարարն այդ մասին նշում է կատարում արձանագրությունում: Սույն հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով նախատեսված դեպքերում հաշտարարության ավարտման վերաբերյալ արձանագրությունն ստորագրվում է հաշտարարի և ներկայացած կողմի միջև, հաշտարարը նշում է կատարում արձանագրությունում մյուս կողմի չստորագրելու մասին:

1.2. Եթե հաշտարարությունն սկսվել է դատարանի նախաձեռնությամբ հաշտարարություն նշանակելու հիմքով, ապա հաշտարարության ավարտման վերաբերյալ արձանագրությունը ոչ ուշ, քան հաջորդ օրն ուղարկվում է նաև դատարան:

2. Հաշտարարությունն սկսելու վերաբերյալ գրավոր առաջարկ ներկայացնելու օրվանից 20 օրացուցային օրվա ընթացքում մյուս կողմից համաձայնություն չստանալու դեպքում հաշտարարությունն սկսելու վերաբերյալ առաջարկը համարվում է մերժված, իսկ հաշտարարությունը՝ ավարտված:

3. Հաշտարարության գործընթացն ավարտվում է ֆիզիկական անձ կողմերից մեկի մահվամբ կամ դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով մահացած ճանաչվելով կամ իրավաբանական անձ կողմի լուծարմամբ:

(11-րդ հոդվածը խմբ., լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 11.1. Պարտադիր հաշտարարության իրականացման առանձնահատկությունները

1. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, ապա հաշտարարության մասնակիցները պարտավոր են մասնակցել հաշտարարությանը, լսել հաշտարարի կողմից ներկայացվող տեղեկատվությունը սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետում նշված հարցերի վերաբերյալ:

2. Մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ օրենքով նախատեսված լինելու դեպքում անձը կարող է դատարան դիմել հաշտարարությունն ավարտվելու պահից:

3. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, և կողմերի միջև առկա չէ փոխադարձ համաձայնություն հաշտարարի թեկնածության վերաբերյալ, ապա հաշտարարին նշանակում է արդարադատության նախարարությունը՝ կողմերից մեկի դիմումի հիման վրա: Հաշտարարների ցանկում որպես տվյալ գործով հաշտարար նշանակվելու իրավունք ունեցող համապատասխան հաշտարարի թեկնածուի բացակայության դեպքում անձը կարող է դիմել դատարան՝ անկախ նախքան դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարությունն իրականացված լինելու փաստից, որի դեպքում հաշտարարի նշանակման անհնարինության վերաբերյալ թույլատրելի ապացույց է համարվում արդարադատության նախարարության տված տեղեկանքը, որը պարունակում է պարտադիր նշում հաշտարարի նշանակման անհնարինության պատճառների վերաբերյալ:

(11.1-ին հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)
(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 11.2. Հաշտարարության վերաբերյալ կողմերի ծանուցումը

1. Հաշտարարը պարտավոր է հաշտարարության ժամանակի և վայրի մասին կողմերին ծանուցել սույն հոդվածով սահմանված կարգով:
2. Կողմերի դիմումի հիման վրա արդարադատության նախարարության կողմից հաշտարար նշանակվելու դեպքում արդարադատության նախարարությունը հաշտարարին փոխանցում է նաև դիմումում նշված՝ կողմերին պատշաճ ծանուցման համար անհրաժեշտ տվյալները:
3. Կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ հաշտարարի ընտրության դեպքում կողմերը հաշտարարին հայտնում են նաև իրենց պատշաճ ծանուցման համար անհրաժեշտ տվյալները:
4. Հաշտարարության ժամանակի և վայրի մասին ծանուցումը կողմերին ուղարկվում է պատվիրված նամակով կամ հանձնվում առձեռն, իսկ սույն հոդվածով նախատեսված դեպքերում ուղարկվում է էլեկտրոնային փոստի հասցեով կամ հաղորդակցության այլ միջոցներով:
5. Կողմերը կարող են գրավոր ներկայացնել իրենց հաղորդակցության միջոցները՝ միջնորդելով ծանուցումը կատարել այդ միջոցով:
6. Սույն հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված դեպքերում էլեկտրոնային փոստի կամ հաղորդակցության այլ միջոցներով ծանուցումներն ուղարկելու անհնարինության պարագայում դրանք ուղարկվում են պատվիրված նամակով կամ հանձնվում են առձեռն:
7. Ծանուցումը կողմին պատվիրված նամակով ուղարկելու դեպքում հաշտարարը գործին կցում է հասցեատիրոջ կողմից ստացման վերաբերյալ ապացույցը:
8. Ծանուցումը կողմին առձեռն հանձնելու դեպքում հաշտարարը գործին կցում է այն հանձնելու փաստը հաստատող փաստաթուղթ:
9. Ծանուցումներն էլեկտրոնային փոստին ուղարկելու դեպքում հաշտարարը գործին կցում է ծանուցումն ուղարկելու մասին հավաստումը, իսկ հաղորդակցության այլ միջոցների կիրառմամբ ուղարկելու դեպքում գործին կցվում են ծանուցումն ուղարկելու (հաղորդելու) փաստը հաստատող ապացույցներ (արձանագրություն, հեռախոսագիր, ձայնագրություն և այլն):
10. Կողմերը պարտավոր են հաշտարարին անհապաղ հայտնել հաշտարարության ընթացքում իրենց հասցեի, ներառյալ էլեկտրոնային փոստի հասցեի կամ հաղորդակցության այլ միջոցի փոփոխության մասին: Նման հաղորդման բացակայության դեպքում համապատասխան ծանուցումն ուղարկվում է այն հասցեով, որով կատարվել է ծանուցումը և կողմի վերջին հայտնի հասցեով ուղարկվելու ուժով համարվում է պատշաճ հանձնված:
11. Եթե ծանուցումը պատվիրված նամակով ուղարկելու դեպքում ուղարկելու օրվանից հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, հաշտարարը չի ստացել հետադարձ ծանուցումը (ծանուցման մասին անդորրագիրը), ապա ծանուցումը տեղադրվում է Հայաստանի Հանրապետության հրապարակային ծանուցումների պաշտոնական կայքում: Սույն մասով նախատեսված գործողությունները կատարելուց հետո՝ հինգերորդ օրը, կողմը համարվում է պատշաճ ծանուցված:
(11.2-րդ հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)
(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 12. Հաշտարարության իրականացման հետ կապված ծախսերը

1. Հաշտարարության հետ կապված ծախսերը ներառում են՝
1) հաշտարարի վարձատրության գումարը.
2) կողմերի համաձայնությամբ հաշտարարի կրած ծախսերը:
2. Հաշտարարի կողմից հաշտարարության հետ կապված գործունեությունն իրականացվում է վճարովի հիմունքներով, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:
3. Հաշտարարի վարձատրության չափը որոշվում է կողմերի և հաշտարարի միջև համաձայնությամբ, բացառությամբ օրենքով նախատեսված դեպքերի:
3.1. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, ապա հաշտարարի վարձատրության գումարը վճարելու պարտականությունը կրում է հաշտարարությունը նախաձեռնած կողմը՝ կողմերի համաձայնությամբ այլ բան նախատեսված չլինելու դեպքում: Հաշտարարի վարձատրության գումարը վճարելու պարտականությունը կողմերը կրում են հավասարաչափ, եթե հաշտարարությունն իրականացվել է երկու կողմի նախաձեռնությամբ:
4. Հաշտարարի կողմից հաշտարարության հետ կապված ծախսերը կողմերը կրում են հավասարաչափ, եթե այլ բան նախատեսված չէ կողմերի համաձայնությամբ:
5. Եթե հաշտարարը հրաժարվում է հաշտարարությունն իրականացնելուց, ապա նա պարտավոր է կողմերին վերադարձնել իրեն վճարված վարձատրության գումարը, եթե այլ բան նախատեսված չէ կողմերի և հաշտարարի միջև գրավոր համաձայնությամբ:
6. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը սահմանում է հաշտարարի

վարձատրության գումարի միջին ուղենիշային գնացուցակ:

7. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, ապա մինչև երկու ժամ տևողությամբ հաշտարարության իրականացման համար հաշտարարի վարձատրության դրույքաչափը սահմանվում է Կառավարության որոշմամբ: Կողմերի համաձայնության առկայության դեպքում հաշտարարի վարձատրության չափը կարող է գերազանցել Կառավարության որոշմամբ սահմանված՝ հաշտարարի վարձատրության դրույքաչափերը:

8. Դատարանի նախաձեռնությամբ հաշտարարություն նշանակվելու դեպքում դատարանի որոշմամբ սահմանված ժամանակահատվածում հաշտարարության իրականացման վարձատրության դրույքաչափը սահմանվում է Կառավարության որոշմամբ:

9. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, ապա մինչև երկու ժամ տևողությամբ իրականացված հաշտարարությունն անվճարունակ ֆիզիկական անձանց համար անվճար է: Սույն մասի իմաստով՝ անվճարունակ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որի ամսական եկամուտը չի գերազանցում «Նվազագույն ամսական աշխատավարձի մասին» օրենքի 1-ին հոդվածով սահմանված չափի կրկնապատիկը, որը չունի համատեղ բնակվող աշխատող ընտանիքի անդամ և, բացի անձնական բնակարանից, որպես սեփականություն չունի այլ անշարժ գույք կամ նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկը գերազանցող արժեքի փոխադրամիջոց: Սույն մասով նախատեսված անվճարունակության հաստատման համար անձը հաշտարարին ներկայացնում է գրավոր հայտարարագիր անվճարունակության պահանջներին համապատասխանության վերաբերյալ: Հայտարարագրի ձևը, դրանում լրացման ենթակա տվյալները և կարգը հաստատում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհուրդը:

10. Երկու կողմի նախաձեռնությամբ հաշտարարության իրականացման դեպքում, եթե կողմերից մեկը սույն հոդվածի 9-րդ մասի իմաստով անվճարունակ ֆիզիկական անձ է, ապա հաշտարարության մյուս կողմը չի ազատվում մինչև երկու ժամ իրականացվող հաշտարարության դիմաց հաշտարարին համամասնորեն վճարելու պարտականությունից:

11. Սույն հոդվածի 7-րդ և 8-րդ մասերով նախատեսված դեպքերում հաշտարարությունը շարունակելու կողմերի համաձայնության առկայության դեպքում հաշտարարի վարձատրության չափը հաշտարարության իրականացման շարունակվող ժամանակահատվածի համար որոշվում է կողմերի և հաշտարարի փոխադարձ համաձայնությամբ, իսկ նման համաձայնության բացակայության դեպքում՝ հիմք ընդունելով սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված՝ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կողմից սահմանվող հաշտարարի վարձատրության գումարի միջին ուղենիշային գնացուցակը, իսկ դրա սահմանված չլինելու դեպքում՝ համապատասխանաբար սույն հոդվածի 7-րդ կամ 8-րդ մասով նախատեսված Կառավարության որոշմամբ սահմանված վարձատրության չափը:

12. Եթե օրենքով նախատեսված է մինչև դատարան դիմելը պարտադիր հաշտարարության իրականացման պահանջ, կազմվել է հաշտարարության ավարտման վերաբերյալ արձանագրություն, և հաշտարարության ավարտից հետո նույն անձանց միջև նույն առարկայի մասին և նույն փաստական հիմքերով գործով դատարան ներկայացվել է հայցադիմում, և հայցվորը օրենքով ազատված է պետական տուրքի վճարումից, կամ դատարանը կիրառել է նման արտոնություն, ապա հայցը մերժվելու կամ մասնակի բավարարվելու դեպքում հայցվորին վճարվում է փոխհատուցում պետական բյուջեից՝ Կառավարության սահմանած չափով և կարգով՝ մինչև երկու ժամ տևողությամբ իրականացված հաշտարարության դիմաց հաշտարարի վարձատրության գումարի վճարման համար:

(12-րդ հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 [ՀՕ-435-Ն](#) օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 12.1. Առցանց հաշտարարությունը

1. Կողմերի փոխադարձ համաձայնության առկայության կամ օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում հաշտարարությունը կարող է իրականացվել առցանց եղանակով՝ տեսաձայնային հեռահաղորդակցության միջոցների կիրառմամբ, այդ թվում՝ տեղեկատվական և հեռահաղորդակցային տարբեր հասանելի տեխնոլոգիաների զուգակցմամբ:

2. Առցանց հաշտարարության նկատմամբ կիրառելի են սույն օրենքով նախատեսված կանոնները այնքանով, որքանով այլ բան նախատեսված չէ սույն հոդվածով կամ չի բխում առցանց հաշտարարության էությունից:

3. Առցանց հաշտարարության իրականացման դեպքում հաշտարարության գործընթացն ավարտված համարելու մասին արձանագրությունը կողմի ցանկությամբ հաշտարարի կողմից կարող է տրամադրվել էլեկտրոնային եղանակով՝ ուղարկելով հաշտարարության գործընթացն ավարտված համարելու մասին էլեկտրոնային ստորագրությամբ ստորագրված արձանագրությունը: Սույն մասով նախատեսված դեպքում կողմերի ստորագրությունը հաշտարարության գործընթացն ավարտված համարելու մասին արձանագրությունում անհրաժեշտ չէ:

(12.1-ին հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

ԳԼՈՒԽ 4

ՀԱՇՏԱՐԱՐԻ ԱՐՏՈՆԱԳՐՈՒՄԸ, ԱՐՏՈՆԱԳՐՎԱԾ ՀԱՇՏԱՐԱՐՆԵՐԻ ՌԵԵՍՏՐԸ, ԱՐՏՈՆԱԳՐՎԱԾ ՀԱՇՏԱՐԱՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ: ՄՇՏԱՊԵՍ ԳՈՐԾՈՂ ՀԱՇՏԱՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 13. Արտոնագրված հաշտարարը

1. Արտոնագրված հաշտարար է սույն օրենքով սահմանված կարգով արտոնագրված հաշտարարի որակավորում ստացած և արտոնագրված հաշտարարների ռեեստրում գրանցված ֆիզիկական անձը:
2. Արտոնագրված հաշտարարի որակավորում կարող է ստանալ 25 տարին լրացած այն անձը, որն ունի բարձրագույն կրթություն:
3. Արտոնագրված հաշտարարի որակավորում չի կարող շնորհվել այն անձին՝
1) որը հանրային ծառայող է.
2) դատապարտվել է հանցագործության համար, և դատվածությունը մարված կամ վերացված չէ.
3) որը դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած դատական ակտով ճանաչված է անգործունակ, սահմանափակ գործունակ, անհայտ բացակայող կամ սնանկ, և սնանկության վարույթը չի ավարտվել.
4) որի նկատմամբ հարուցված է քրեական հետապնդում:
5) ***(կետն ուժը կորցրել է 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)***
(13-րդ հոդվածը փոփ. 09.06.22 ՀՕ-191-Ն, խմբ., փոփ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)
(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 14. Հաշտարարի որակավորումը
(վերնագիրը խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

1. Արտոնագրված հաշտարարի որակավորում ստանալու նպատակով սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված որակավորման ստուգմանը մասնակցելու համար հաշտարարի թեկնածուն անցնում է արդարադատության նախարարի հաստատած ծրագրին և ուսուցման կարգին համապատասխան ուսուցման դասընթաց կամ ներկայացնում է օտարերկրյա պետությունում նմանատիպ դասընթաց անցած լինելու վկայագիր, որի ճանաչումն ու համարժեքության հաստատումն իրականացնում է արդարադատության նախարարին կից խորհրդակցական մարմին հանդիսացող որակավորման հանձնաժողովը (այսուհետ՝ որակավորման հանձնաժողով):
2. Օտարերկրյա հեղինակավոր կազմակերպության հաշտարար հանդիսացող անձը սույն հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված որակավորման ստուգմանը մասնակցելիս ազատվում է սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված՝ ուսուցման դասընթաց անցած լինելու պարտականությունից: Սույն մասով նախատեսված օտարերկրյա հեղինակավոր կազմակերպությունների ցանկը սահմանվում է արդարադատության նախարարի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտով:
3. Որակավորումն իրականացնում է արդարադատության նախարարությունը: Որակավորումն իրականացվում է որակավորման ստուգման միջոցով, որն անցկացնում է որակավորման հանձնաժողովը:
4. Որակավորման ստուգմանը մասնակցելու համար դիմումը և պահանջվող փաստաթղթերը, ներառյալ որակավորման ստուգմանը մասնակցելու համար պետական տուրքի վճարումը հավաստող փաստաթուղթն արդարադատության նախարարություն են ներկայացվում որակավորման ստուգում անցկացնելու մասին հրապարակված հայտարարության մեջ նշված ժամկետում:
5. Որակավորման հանձնաժողովի կազմավորման և գործունեության կարգը, որակավորման ստուգմանը մասնակցելու դիմումին ներկայացվող պահանջները, որակավորման ստուգմանը մասնակցելու համար պահանջվող փաստաթղթերի ցանկը, որակավորման ստուգման ընթացակարգը սահմանվում են արդարադատության նախարարի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտով:
6. Արտոնագրված հաշտարարի որակավորումը շնորհում է արդարադատության նախարարը՝ հաշվի առնելով որակավորման հանձնաժողովի եզրակացությունը:
7. Որակավորման վկայագիրը տրվում է անժամկետ:
(14-րդ հոդվածը խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)
(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 15. Արտոնագրված հաշտարարի որակավորումը դադարեցնելը
(վերնագիրը խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

1. Արդարադատության նախարարը դադարեցնում է արտոնագրված հաշտարարի որակավորումը, եթե՝

1) հաշտարարը դիմել է այդ մասին.
2) հաշտարարը մահացել է, դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռի հիման վրա ճանաչվել է անգործունակ, սահմանափակ գործունակ կամ մահացած.
3) օրինական ուժի մեջ է մտել նրա նկատմամբ կայացված մեղադրական դատավճիռը, որով նա դատապարտվել է դիտավորյալ հանցագործության համար, կամ որով նախատեսված է ազատությունից զրկելու հետ կապված պատիժ.
4) հաշտարարի որակավորումն ստացել է օրենքի պահանջների խախտմամբ.
5) սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-4-րդ կետերով նախատեսված հիմքերով հաշտարարի գործունեությունը կասեցվելուց հետո սահմանված ժամկետում կասեցման հիմքերը չեն վերացել.
6) սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասի 5-րդ կետով նախատեսված հիմքով հաշտարարի գործունեությունը կասեցվելուց հետո՝ հինգ տարվա ընթացքում, հաշտարարին անհայտ բացակայող ճանաչելու մասին դատարանի վճիռը չի վերացվել.
7) սույն օրենքի 16-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով նախատեսված հիմքով հաշտարարի գործունեությունը կասեցվելուց հետո՝ երեք տարվա ընթացքում, սնանկության վարույթը չի ավարտվել.
8) սույն օրենքի 23.6-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված դեպքերում հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի կողմից հաշտարարի որակավորման դադարեցման վերաբերյալ միջնորդություն է ներկայացվել.
9) հաշտարարը հաշտարարական գործունեության որակավորման վկայագիր ստանալու, ներառյալ որակավորման ստուգմանը մասնակցելու համար ներկայացրել է կեղծ տվյալներ:
2. Հաշտարարի որակավորումը դադարեցնելու դեպքում ուժը կորցրած է ճանաչվում նրան տրամադրված որակավորման վկայագիրը:
3. Հաշտարարի որակավորումը դադարեցնելու մասին որոշումն այն կայացնելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, ուղարկվում է համապատասխան հաշտարարին, հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպություն, ինչպես նաև Դատական դեպարտամենտ՝ դատարաններին ծանուցելու համար, և հրապարակվում է արդարադատության նախարարի սահմանած կայքում:
4. Հաշտարարի որակավորումը դադարեցնելու մասին որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում:
(15-րդ հոդվածը փոփ. 09.06.22 ՀՕ-191-Ն, խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)
(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 16. Արտոնագրված հաշտարարի գործունեությունը կասեցնելը
(վերնագիրը խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

1. Հաշտարարի գործունեությունը կասեցվում է, եթե հաշտարարը՝
1) անցել է հանրային ծառայության՝ հանրային ծառայության մեջ գտնվելու ժամկետով, բայց ոչ ավելի, քան հինգ տարի ժամկետով.
2) զորակոչվել է ժամկետային պարտադիր զինվորական ծառայության մինչև ծառայության ժամկետը լրանալը.
3) օրենքով սահմանված կարգով ներգրավվել է զորավարժություններին և վարժական հավաքներին մինչև զորավարժությանը և հավաքին ներգրավված լինելու ժամկետի լրանալը.
4) մեկ տարուց ավելի ժամանակով առողջական վիճակի պատճառով ի վիճակի չէ կատարելու իր մասնագիտական պարտականությունները, եթե առկա են առողջական վիճակը հավաստող համապատասխան փաստաթղթեր, բայց ոչ ավելի, քան հինգ տարի ժամկետով.
5) օրենքով սահմանված կարգով ճանաչվել է անհայտ բացակայող.
6) դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է սնանկ:
2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-4-րդ և 6-րդ կետերով նախատեսված հիմքերի առկայության մասին հաշտարարը պարտավոր է դրանց ծագման պահից տասնօրյա ժամկետում տեղեկացնել արդարադատության նախարարությանը և հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությանը՝ կցելով կասեցման հիմքերը հավաստող համապատասխան փաստաթղթերը:
3. Հաշտարարի գործունեությունը կասեցնում է արդարադատության նախարարը՝ սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հիմքերի առկայության մասին տեղեկանալու պահից հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում: Հաշտարարի գործունեությունը կասեցնելու մասին որոշումը այն կայացնելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, ուղարկվում է համապատասխան հաշտարարին, հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպություն, ինչպես նաև Դատական դեպարտամենտ՝ դատարաններին ծանուցելու համար, և հրապարակվում է արդարադատության նախարարի սահմանած կայքում:
4. Հաշտարարի գործունեությունը կասեցնելու դեպքում հաշտարարի որակավորման վկայագրի գործողությունը համարվում է կասեցված:
5. Հաշտարարի գործունեության կասեցման մասին որոշումը կարող է բողոքարկվել դատական կարգով՝ որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում:
6. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հիմքերը վերանալուց հետո հաշտարարը կարող է դիմել արդարադատության նախարարություն իր գործունեությունը վերականգնելու համար՝ կցելով համապատասխան փաստաթղթերը: Հաշտարարի գործունեությունը վերականգնում է արդարադատության նախարարը դիմումն ստանալուց հետո՝ հինգ

աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ որոշում կայացնելով:
(16-րդ հոդվածը խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)
(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 17. Հաշտարարների ռեեստրը
(վերնագիրը խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

1. Արտոնագրված հաշտարարների ռեեստրում (այսուհետ՝ ռեեստր) ընդգրկվում են բոլոր հաշտարարները: Ռեեստրը վարում է արդարադատության նախարարությունը և հրապարակվում է արդարադատության նախարարի կողմից սահմանված կայքում, որում ներառվում են նաև հաշտարարների ինքնակենսագրականը, մասնագիտացումը, կապի միջոցները, ինչպես նաև տեղեկություններ հաշտարարի՝ անհատապես կամ մշտապես գործող հաշտարարական հաստատության շրջանակներում գործելու վերաբերյալ:
2. Անձը ռեեստրում հաշվառվում է որակավորման վկայագիր ստանալուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:
3. Ռեեստրում առանձնացվում և արդարադատության նախարարի սահմանած կայքում հրապարակվում է այն հաշտարարների ցանկը (առանձնացված ցանկը), որոնք սույն օրենքով և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքով սահմանված դեպքերում արդարադատության նախարարություն պահանջագիր ներկայացվելու դեպքում կարող են նշանակվել հաշտարար:
4. Սույն օրենքի 2-րդ հոդվածի 2.1-ին մասով նախատեսված գործերով արդարադատության նախարարության կողմից համապատասխանաբար հաշտարար նշանակելու կամ դատարանին հաշտարարի թեկնածու առաջարկելու անհրաժեշտության դեպքում հաշտարարը նշանակվում կամ հաշտարարի թեկնածուն ընտրվում է հաշտարարների հատուկ ցանկից:
(Օրենքի 17-րդ հոդվածի 4-րդ մասի դրույթներն ուժի մեջ են մտնում Օրենքի 17-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված հաշտարարների հատուկ ցանկը առնվազն 15 արտոնագրված հաշտարարով համալրվելու դեպքում, բայց ոչ շուտ, քան պաշտոնական հրապարակումից մեկ տարի հետո՝ համաձայն 16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի)
5. Սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով նախատեսված առանձնացված և հատուկ ցանկերում ընդգրկվելու համար հաշտարարը կարող է դիմել արդարադատության նախարարություն: Հաշտարարը կարող է ընդգրկվել ինչպես նշված ցանկերից մեկում, այնպես էլ երկուսում միաժամանակ:
6. Սույն հոդվածի 3-րդ և 4-րդ մասերով նախատեսված ցանկերում չընդգրկված հաշտարարները չեն կարող նշանակվել արդարադատության նախարարության կողմից կամ դատարանի կողմից ներկայացված պահանջագրի հիման վրա ընտրվել որպես հաշտարարի թեկնածու և հաշտարարություն կարող են իրականացնել կողմերի ընտրությամբ:
7. Հաշտարարի դիմումի հիման վրա սույն հոդվածի 3-րդ կամ 4-րդ մասով նախատեսված ցանկում հաշտարարի մասնակցությունը կարող է կասեցվել:
8. Սույն հոդվածի 3-րդ կամ 4-րդ մասով նախատեսված ցանկերից յուրաքանչյուրում հաշտարարի մասնակցության կասեցման օրերի հանրագումարը չի կարող գերազանցել մեկ օրացուցային տարվա ընթացքում 60 օրը: Նշված ժամկետը լրանալուց հետո ռեեստրի առանձնացված կամ հատուկ ցանկում մասնակցության վերականգնման դիմումը չներկայացնելու դեպքում հաշտարարի մասնակցությունը համապատասխան ցանկում դադարում է:
9. Սույն հոդվածի 3-րդ կամ 4-րդ մասով նախատեսված ցանկերում ընդգրկված հաշտարարների թիվը երեքից պակաս լինելու դեպքում արդարադատության նախարարությունը հաշտարարի ընտրությունը կատարում է նաև սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հաշտարարների ցանկից:
10. Սույն օրենքի 3-րդ կամ 4-րդ մասով նախատեսված ցանկերում մասնակցության դադարեցման դիմումը ներկայացնելու դեպքում հաշտարարը չի կարող ընդգրկվել նույն ցանկում մասնակցության դադարեցման պահից վեց ամսվա ընթացքում: Ցանկում մասնակցության դադարեցման մասին որոշումն արդարադատության նախարարությունն ուղարկում է հաշտարարին այն կայացնելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:
11. Հաշտարարը ռեեստրում հաշվառումից հանվում է որակավորումը կասեցվելու կամ դադարեցվելու դեպքում:
12. Հաշտարարին հաշվառումից հանելու մասին որոշումն արդարադատության նախարարությունն ուղարկում է հաշտարարին այն կայացնելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:
13. Հաշտարարին հաշվառումից հանելու մասին որոշումը կարող է բողոքարկվել դատարան որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում:
14. Ռեեստրի վարման կարգը սահմանվում է արդարադատության նախարարի ենթաօրենսդրական նորմատիվ իրավական ակտով:
(17-րդ հոդվածը խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)
(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 18. Արտոնագրված հաշտարարների վերապատրաստումը

1. Արտոնագրված հաշտարարների շարունակական մասնագիտական զարգացումն ապահովելու նպատակով հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունն առնվազն երկու տարին մեկ անգամ կազմակերպում և իրականացնում է հաշտարարների պարտադիր վերապատրաստումներ՝ նվազագույնը 12 ակադեմիական ժամ ընդհանուր տևողությամբ:

2. Արտոնագրված հաշտարարների պարտադիր վերապատրաստումների անցկացման կարգը սահմանում է արդարադատության նախարարը:

(18-րդ հոդվածը խմբ., փոփ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 19. Մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությունը

1. Մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությունն իրավաբանական անձ է, որը մշտական հիմունքներով մատուցում է հաշտարարական ծառայություններ:

2. Մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությունը պետք է ունենա հրապարակված հաշտարարության կանոններ:

3. Մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությունը պետք է հրապարակի հաստատության ցանկում ընդգրկված հաշտարարների կենսագրությունը և մասնագիտացումը:

4. Մշտապես գործող հաշտարարական հաստատությունը գրանցվում է հաշտարարների ռեեստրում:

ԳԼՈՒԽ 5

ՀԱՇՏԱՐԱՐՆԵՐԻ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

Հոդված 20. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը

1. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունն անդամության վրա հիմնված ոչ առևտրային կազմակերպություն է, որին անդամակցում են Հայաստանի Հանրապետությունում արտոնագրված բոլոր հաշտարարները:

2. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության գործունեության նպատակն է իր անդամների գործունեության թափանցիկությանը և արդյունավետության բարձրացմանը նպաստելը, նրանց գործունեության վերահսկողությունը, հավաքական շահերի պաշտպանությունը, իր անդամների կողմից հաշտարարի վարքագծի կանոնների պահպանումն ապահովելը:

3. Հայաստանի Հանրապետությունում գործում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող մեկ կազմակերպություն:

4. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունն ստեղծված է համարվում օրենքով սահմանված կարգով պետական գրանցման պահից: Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության պետական գրանցումն իրականացնում է իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի գործակալությունը: Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության պետական գրանցման համար, բացի օրենքով սահմանված փաստաթղթերից, ներկայացվում են նաև տեղեկություններ նրա անդամների մասին: Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության անվանումը պետք է ներառի «ինքնակարգավորվող կազմակերպություն» բառերը և «ԻԿԿ» հապավումը:

5. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը՝

1) ընդունում է կարգեր, կանոններ, ուղեցույցներ՝ իր անդամների որակավորումը բարձրացնելու, հաշտարարի վարքագծի կանոնների պահպանումը, ինչպես նաև իր կամ հաշտարարների բնականոն գործունեությունն ապահովելու նպատակով.

2) սահմանում է հաշտարարական ծառայությունների միջին ուղենիշային գնացուցակը.

3) կազմակերպում է հաշտարարների վերապատրաստումը.

4) ***(կետն ուժը կորցրել է 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)***

5) քննում է իր անդամների գործունեության հետ կապված՝ սույն օրենքով սահմանված պահանջների խախտման վերաբերյալ դիմումները.

6) հաշտարարության գործընթացի զարգացման և կատարելագործման նկատառումներից ելնելով՝ իրականացնում է օրենքով չարգելված այլ գործունեություն:

6. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության ընդունած կարգերը, կանոնները և ուղեցույցները ենթակա են հրապարակման կազմակերպության կայքում:

(20-րդ հոդվածը փոփ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 21. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կառավարման մարմինները

1. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կառավարման մարմիններն են՝

1) հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության ընդհանուր ժողովը,
2) հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհուրդը:
2. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կառավարման մարմինների անդամները չեն վարձատրվում, բացառությամբ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի և նրա տեղակալի, ինչպես նաև հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերի:
3. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կառավարման մարմինների լիազորությունները, կազմավորման կարգը և գործառույթները սահմանվում են սույն օրենքով և հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ:
(21-րդ հոդվածը խմբ. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)
(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուսի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 21.1. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության ընդհանուր ժողովը

1. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կառավարման բարձրագույն մարմինը ընդհանուր ժողովն է, որը կազմված է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության բոլոր անդամներից:
2. Ընդհանուր ժողովը հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության ղեկավարումն իրականացնում է տարեկան և արտահերթ ժողովների գումարման միջոցով: Ընդհանուր ժողովի գումարման և անցկացման կարգը սահմանվում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ:
3. Ընդհանուր ժողովը հրավիրվում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի կամ խորհրդի որոշմամբ: Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության անդամների ընդհանուր թվի մեկ քառորդի պահանջով և նշած օրակարգով հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը պարտավոր է հրավիրել ընդհանուր ժողով՝ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով և ժամկետում: Եթե սահմանված ժամկետում հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը ընդհանուր ժողով չի հրավիրում, ապա ընդհանուր ժողովը կարող են գումարել ընդհանուր ժողովի գումարման մասին պահանջը ներկայացրած անձինք:
4. Ընդհանուր ժողովն իրավազոր է, եթե դրան մասնակցում է անդամների կեսից ավելին: Քվորումի բացակայության դեպքում հայտարարվում է նոր ընդհանուր ժողովի գումարման տարին, ամիսը, ամսաթիվը: Նոր ընդհանուր ժողովի գումարման դեպքում օրակարգի փոփոխություն չի թույլատրվում: Չկայացած ընդհանուր ժողովի փոխարեն գումարվող նոր ընդհանուր ժողովն իրավազոր է, եթե դրան մասնակցում է հաշտարարների 30 տոկոսից ավելին:
5. Ընդհանուր ժողովում որոշումներն ընդունվում են նիստին ներկա անդամների ձայների պարզ մեծամասնությամբ, բացառությամբ սույն օրենքով նախատեսված դեպքերի:
6. Ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասության հարցերն են՝
1) հաստատում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությունը և հաշտարարի վարքագծի կանոնները,
2) հաստատում է սույն մասի 1-ին կետում նշված փաստաթղթերում կատարվող փոփոխությունները և լրացումները,
3) ընտրում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահին և խորհրդի անդամներին:
7. Ընդհանուր ժողովը լուծում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ նախատեսված այլ հարցեր:
8. Սույն հոդվածի 6-րդ մասի 1-3-րդ կետերով նախատեսված բացառիկ իրավասությունները չեն կարող փոխանցվել խորհրդին:
9. Սույն հոդվածի 6-րդ մասի 1-ին և 2-րդ կետերով նախատեսված իրավասությունները ընդհանուր ժողովն իրականացնում է բոլոր անդամների ընդհանուր թվի առնվազն երկու երրորդով:
(21.1-ին հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)
(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուսի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 21.2. Ընդհանուր ժողովի կողմից հեռակա կարգով քվեարկության միջոցով ընդունվող որոշումները

1. Ընդհանուր ժողովի որոշումները կարող են ընդունվել առանց օրակարգի հարցերի քննարկման և քվեարկության դրված հարցերի վերաբերյալ որոշումների ընդունման նպատակով ընդհանուր ժողովի անդամների ներկա լինելու՝ հեռակա կարգով քվեարկության (այդ թվում՝ առցանց քվեարկության) միջոցով: Հեռակա կարգով քվեարկություն կարող է անցկացվել փաստաթղթերը փոստային, հեռագրային, հեռատիպային, հեռախոսային, էլեկտրոնային կապի՝ փոխանցվող և ընդունվող հաղորդագրությունների իսկությունը հավաստող և հասցեատիրոջ կողմից դրանք ստանալու փաստի հաստատման հնարավորություն տվող միջոցներով փոխանակելու եղանակով:
2. Էլեկտրոնային, հեռատիպային կամ հեռախոսային կապի միջոցներով ժողովի

անցկացման քվեարկության դեպքում քվեաթերթիկները (այդ թվում՝ էլեկտրոնային քվեաթերթիկները) և անհրաժեշտ փաստաթղթերը պետք է տրամադրվեն հաշտարարներին քվեարկության օրվանից առնվազն յոթ աշխատանքային օր առաջ:

3. Հեռակա կարգով քվեարկությամբ ընդհանուր ժողովի որոշումն օրինական ուժ ունի, եթե դրան մասնակցում է անդամների կեսից ավելին:

4. Ընդհանուր ժողովի կողմից իրականացվող հեռակա քվեարկության նկատմամբ կիրառելի են սույն օրենքի 21.1-ին հոդվածով նախատեսված կարգավորումները:

(21.2-րդ հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 21.3. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհուրդը

1. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհուրդը հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության գործադիր, ինչպես նաև կարգապահական վարույթ իրականացնող մարմինն է:

2. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի անդամների քանակը սահմանվում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ, որը չի կարող լինել ինն անդամից ավելի:

3. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի անդամները (բացառությամբ խորհրդի նախագահի) ընտրվում են ընդհանուր ժողովի կողմից վարկանիշային կարգով՝ չորս տարի պաշտոնավարման ժամկետով:

4. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի նախագահին ընտրում են խորհրդի անդամներն իրենց կազմից՝ ձայների մեծամասնությամբ:

5. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհուրդը՝

1) մշակում և ընդհանուր ժողովի հաստատմանն է ներկայացնում նոր խմբագրությամբ կանոնադրությունը, կանոնադրության փոփոխությունները կամ լրացումները.

2) մշակում և հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության ընդհանուր ժողովի հաստատմանն է ներկայացնում հաշտարարի վարքագծի կանոնները կամ դրանցում կատարվող փոփոխությունները կամ լրացումները.

3) իրավասու պետական մարմիններ առաջարկություններ է ներկայացնում օրենքների և իրավական այլ ակտերի փոփոխությունների, լրացումների, դրանց ընդունման վերաբերյալ, ինչպես նաև իրավական ակտերի նախագծերի վերաբերյալ կարծիք է տալիս նախագիծ մշակող մարմիններին.

4) հաստատում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության տարեկան բյուջեն՝ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի ներկայացմամբ.

5) լուծում է հաշտարարին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու և կարգապահական տույժ նշանակելու հարցը.

6) սույն օրենքի 23.6-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված դեպքերում միջնորդում է արդարադատության նախարարին հաշտարարի որակավորումը դադարեցնելու վերաբերյալ.

7) սահմանում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության անդամավճարի չափը.

8) սահմանում է հաշտարարական ծառայությունների միջին ուղենիշային գնացուցակը.

9) իրականացնում է սույն օրենքով և հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված այլ լիազորություններ:

6. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի նիստերը հրավիրում է խորհրդի նախագահը՝ ըստ անհրաժեշտության, սակայն տարեկան երեք անգամից ոչ պակաս: Խորհրդի նիստերը կարող են հրավիրվել նաև խորհրդի անդամների առնվազն մեկ երրորդի նախաձեռնությամբ: Խորհրդի նիստի գումարման հետ կապված առանձնահատկությունները սահմանվում են հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ:

7. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի նիստն իրավազոր է, եթե նիստին մասնակցում է անդամների առնվազն կեսը:

8. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի նիստերի որոշումներն ընդունվում են նիստին ներկա անդամների ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը կարող է մասնակցել խորհրդի նիստին խորհրդակցական ձայնի իրավունքով:

(21.3-րդ հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 21.4. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը

1. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը ընդհանուր ժողովի կողմից ընտրվում է արտոնագրված և գործունեությունը չկասեցված հաշտարարների թվից փակ գաղտնի քվեարկությամբ՝ չորս տարի ժամկետով, բայց ոչ ավելի, քան երկու

անգամ անընդմեջ:

2. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահ ընտրված է համարվում այն թեկնածուն, որն ստացել է քվեարկության մասնակիցների (քվեաթերթիկ ստացածների) ձայների կեսից ավելին: Եթե քվեարկվել է երկու կամ ավելի թեկնածու, և նրանցից որևէ մեկը չի ստացել անհրաժեշտ ձայներ, ապա անցկացվում է քվեարկության երկրորդ փուլ, որին կարող են մասնակցել առավել ձայներ ստացած երկու թեկնածուները: Հավասար ձայների դեպքում երկրորդ փուլին երկրորդ թեկնածուի մասնակցությունը որոշվում է վիճակահանությամբ: Երկրորդ փուլում ընտրված է համարվում առավել ձայներ ստացած թեկնածուն, իսկ ձայների հավասար լինելու դեպքում անցկացվում է վիճակահանություն:

3. Այն դեպքում, երբ քվեարկվել է մեկ թեկնածու, նա համարվում է ընտրված, եթե ստացել է քվեարկության մասնակիցների ձայների կեսից ավելին: Եթե հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահ չի ընտրվում, ապա քվեարկությունից հետո՝ մեկ ամսվա ընթացքում, անցկացվում է նոր ընտրություն:

4. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը՝

1) ներկայացնում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը.

2) ընդունում է որոշումներ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության բնականոն գործունեությունն ապահովելուն առնչվող հարցերի վերաբերյալ.

3) հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ նախատեսված կարգով տնօրինում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության գույքը, այդ թվում՝ ֆինանսական միջոցները: Եթե ձեռք բերվող կամ օտարվող գույքի, իսկ ձեռք բերվող ծառայության կամ աշխատանքի մատուցման դեպքում մեկ ամսվա դիմաց վճարման ենթակա արժեքը գերազանցում է նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկը, ապա նախքան այդպիսի գործարքի կնքումը հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը պետք է ստանա խորհրդի համաձայնությունը: Նվազագույն աշխատավարձի հազարապատիկը գերազանցող գործարք կնքելու կարգը սահմանվում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ.

4) հաշտարարի նկատմամբ հարուցում է կարգապահական վարույթ.

5) իրականացնում է օրենքով և հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված, ինչպես նաև հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության մյուս մարմինների իրավասությանը չվերապահված այլ լիազորություններ:

5. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահն իր լիազորություններն իրականացնելու համար կարող է նշանակել տեղակալ՝ խորհրդի անդամ չհանդիսացող հաշտարարների կազմից: Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի տեղակալը փոխարինում է նախագահին նրա բացակայության ժամանակ:

6. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի լիազորությունները դադարում են՝

1) նրա լիազորությունների ժամկետն ավարտվելու դեպքում.

2) հրաժարական ներկայացնելու դեպքում.

3) որակավորման դադարեցման կամ գործունեության կասեցման դեպքում:

7. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի լիազորությունները դադարեցվում են իր պաշտոնեական պարտականությունները պարբերաբար չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու դեպքում:

8. Սույն հոդվածի 7-րդ մասով նախատեսված դեպքերում հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի լիազորությունները դադարեցվում են խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի ձայների առնվազն երկու երրորդով ընդունված որոշմամբ: Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահն իրավունք ունի անձամբ կամ ներկայացուցչի միջոցով մասնակցելու խորհրդի տվյալ նիստին, ներկայացնելու ապացույցներ և բացատրություններ:

9. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի լիազորությունները դադարեցնելու հարցը լուծելու համար խորհրդի նախագահի կողմից նիստ չհրավիրվելու դեպքում այն հրավիրվում է խորհրդի առնվազն երեք անդամի կողմից:

10. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի լիազորությունների վաղաժամկետ դադարման կամ դադարեցման դեպքում վերջինիս պարտականությունները հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված կարգով կատարում է նրա տեղակալը մինչև հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նոր նախագահի ընտրությունը:

11. Սույն հոդվածի 5-րդ և 10-րդ մասերով սահմանված դեպքերում տեղակալի բացակայության կամ լիազորությունների իրականացման անհնարինության դեպքում հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի պարտականությունները կատարում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի անդամ չհանդիսացող տարիքով ավագ հաշտարարը:

(21.4-րդ հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ունի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 21.5.	**Վարկանիշային կարգով քվեարկության անցկացման կարգը**

1. Քվեաթերթիկում յուրաքանչյուր թեկնածուի անուն-ազգանունից հետո գրվում են «կողմ եմ» բառերը՝ նշումի համար նախատեսված դատարկ քառանկյունով:

2. Քվեարկության մասնակիցը յուրաքանչյուր թեկնածուին կողմ քվեարկելիս նշում է կատարում «կողմ եմ» բառերին համապատասխանող քառանկյան մեջ, իսկ դեմ քվեարկելիս որևէ նշում չի կատարում:

3. Քվեարկության յուրաքանչյուր մասնակից կարող է կողմ քվեարկել՝

1) առավելագույնը այնքան թեկնածուի, որքան կազմում է հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի՝ ընդհանուր ժողովի կողմից ընտրվող անդամների թվի կեսը, եթե այդպիսի անդամների թիվը երկու կամ ավելի է.

2) առավելագույնը մեկ թեկնածուի, եթե ընտրվելու է մեկ անդամ:

4. Սույն հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերին չհամապատասխանող քվեաթերթիկները համարվում են անվավեր, և հաշվի չեն առնվում քվեարկությունների (ընտրությունների) արդյունքներն ամփոփելիս:

(21.5-րդ հոդվածը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

Հոդված 22. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության անդամների անդամավճարը

1. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության անդամները պարտավոր են հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության անդամների ընդհանուր ժողովի սահմանած չափով և կարգով վճարել անդամավճար:

Հոդված 23. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության անդամի պատասխանատվությունը

(հոդվածն ուժը կորցրել է 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

ԳԼՈՒԽ 6

(գլուխը լրաց. 16.11.22 ՀՕ-435-Ն)

(16.11.22 ՀՕ-435-Ն օրենքն ուժի եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ)

ՀԱՇՏԱՐԱՐԻ ԿԱՐԳԱՊԱՀԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հոդված 23.1. Հաշտարարի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթները և հիմքերը

1. Հաշտարարի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթներն են՝

1) վարույթ հարուցող անձանց կողմից կարգապահական պատասխանատվության հիմք հանդիսացող խախտման հայտնաբերումը.

2) անձի, պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմնի, պաշտոնատար անձի հաղորդումը, ինչպես նաև հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպություն ներկայացված զանգվածային լրատվամիջոցների հրապարակումները.

3) հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված ժամանակահատվածում հաշտարարի կողմից անդամավճար չվճարվելու վերաբերյալ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության հաշվապահի ներկայացրած տեղեկանքը.

4) հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության կանոնադրությամբ սահմանված ժամանակահատվածում հաշտարարի կողմից վերապատրաստում չանցնելու վերաբերյալ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի ներկայացրած տեղեկանքը:

2. Հաշտարարի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցելու հիմքերն են՝

1) հաշտարարություն իրականացնելիս օրենքի կամ այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների ակնհայտ խախտում թույլ տալը, որը կատարվել է դիտավորությամբ կամ կոպիտ անփութությամբ.

2) հաշտարարի վարքագծի կանոնները խախտելը:

3. Սույն հոդվածի իմաստով՝

1) ակնհայտ է հաշտարարի կողմից իր գործունեությունն իրականացնելիս օրենքի կամ այլ նորմատիվ իրավական ակտերի պահանջների այն խախտումը, որի առկայությունը չի կարող կասկածի տակ դրվել որևէ ողջամիտ իրավական ենթադրությամբ կամ փաստարկով.

2) խախտումը համարվում է դիտավորությամբ կատարված, եթե հաշտարարը գիտակցել է իր վարքագծի ոչ իրավաչափ բնույթը.

3) խախտումը համարվում է կոպիտ անփութությամբ կատարված, եթե հաշտարարը չի գիտակցել իր վարքագծի ոչ իրավաչափ բնույթը, թեև տվյալ իրադրությունում կարող էր և պարտավոր էր դա անել:

Հոդված Հաշտարարի իրավունքները կարգապահական վարույթում

23.2.

1. Հաշտարարը կարգապահական վարույթի ընթացքում իրավունք ունի՝
1) մասնակցելու կարգապահական վարույթի բոլոր փուլերին ինչպես անձամբ, այնպես էլ ներկայացուցչի միջոցով.
2) կարգապահական վարույթի հարուցման պահից ծանոթանալու կարգապահական գործի բոլոր նյութերին, դրանցից պատճեններ հանելու և գործից դուրս գրելու ցանկացած ծավալի որևէ տեղեկություն.
3) տալու բացատրություններ կամ հրաժարվելու բացատրություններ տալուց.
4) ներկայացնելու ապացույցներ կարգապահական գործին կցելու և հետազոտելու համար.
5) հայտնելու բացարկներ խորհրդի անդամներին և գործը նախապատրաստող անձանց.
6) հարուցելու միջնորդություններ.
7) հրավիրելու վկաներ, հարցեր տալու ինչպես իր, այնպես էլ մյուս կողմի կամ խորհրդի հրավիրած վկաներին.
8) հարցեր տալու ելույթ ունեցողին.
9) հանդես գալու եզրափակիչ ելույթով.
10) ստանալու հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահի և խորհրդի որոշումները.
11) դատական կարգով բողոքարկելու հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի որոշումները:

Հոդված 23.3. Հաշտարարի նկատմամբ կարգապահական վարույթի հարուցումը

1. Կարգապահական վարույթ հարուցելու առիթների և հիմքերի առկայության դեպքում հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը կամ խորհրդի անդամների մեկ երրորդը (այսուհետ՝ վարույթ հարուցող) որոշում է կայացնում կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին առիթը ծագելու պահից երկու ամսվա ընթացքում:
2. Կարգապահական վարույթ չի կարող հարուցվել, եթե ենթադրյալ խախտման պահից, իսկ եթե խախտումը տեղի է ունեցել մինչև հաշտարարության ավարտը՝ հաշտարարությունն ավարտվելու պահից անցել է երկու տարի:
3. Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշումն ընդունելուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, կարգապահական վարույթ հարուցած հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը կամ խորհրդի անդամների մեկ երրորդը կարգապահական գործն ուղարկում է խորհուրդ:
4. Կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին որոշման պատճենը որոշումն ընդունելուց հետո՝ երկշաբաթյա ժամկետում, ուղարկվում է սույն օրենքի 23.1-ին հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով նախատեսված և կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին հաղորդած անձին և հաշտարարին, որի նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ:

Հոդված 23.4. Հաշտարարի նկատմամբ կարգապահական վարույթի հարուցումը մերժելը

1. Կարգապահական վարույթ հարուցելու հիմքի բացակայության դեպքում վարույթ հարուցողը առիթը ծագելու պահից երկու ամսվա ընթացքում պատճառաբանված որոշում է կայացնում կարգապահական վարույթ հարուցելը մերժելու մասին:
2. Կարգապահական վարույթ հարուցելը մերժելու մասին որոշման պատճենը որոշումն ընդունելուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, ուղարկվում է սույն օրենքի 23.1-ին հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով նախատեսված և կարգապահական վարույթ հարուցելու մասին հաղորդած անձին:

Հոդված 23.5. Հաշտարարին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ գործի քննության կարգը

1. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհուրդը կարգապահական գործն ըստ էության քննող և վերջնական որոշում կայացնող մարմինն է:
2. Կարգապահական գործը հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի քննարկմանը ներկայացվելուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, կանոնադրությամբ սահմանված կարգով հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության նախագահը նշանակում է կարգապահական գործը զեկուցող խորհրդի անդամին:
3. Հաշտարարի նկատմամբ կարգապահական վարույթ հարուցած անձինք հաշտարարին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու կամ կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ գործը կարճելու վերաբերյալ խորհրդի որոշումների քվեարկությանը չեն մասնակցում:
4. Կարգապահական գործը վարույթ ընդունելուց հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, խորհրդի նախագահը պարտավոր է նշանակել հաշտարարների

ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի նիստ և նիստի տեղի և ժամանակի մասին պատշաճ ծանուցել հաշտարարին, որի նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ, դիմող կողմին, վկաներին և կարգապահական գործին մասնակցող այլ անձանց:

5. Հաշտարարին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ գործը խորհուրդը քննում է ողջամիտ ժամկետում, բայց ոչ ավելի, քան գործն ստանալուց հետո՝ եռամսյա ժամկետում:

Հոդված 23.6. Հաշտարարին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի որոշումը

1. Մեկ կարգապահական վարույթի քննության շրջանակում, անգամ եթե նույն հաշտարարը կատարել է մի քանի կարգապահական խախտում, հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհուրդը կայացնում է մեկ որոշում:

2. Խորհուրդը որոշումը կայացնում է խորհրդակցական սենյակում: Խորհրդակցական սենյակում կարող են ներկա լինել միայն տվյալ գործը քննող խորհրդի կազմում ընդգրկված անդամները: Այլ անձանց ներկայությունը չի թույլատրվում:

3. Խորհրդակցական սենյակում որոշումն ընդունվում է խորհրդի անդամների ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ՝ բաց քվեարկությամբ: Ձայների հավասարության դեպքում ընդունված է համարվում այն որոշումը, որն ավելի բարենպաստ է հաշտարարի համար:

4. Խորհրդի կողմից խորհրդակցական սենյակում քննարկված հարցերը, խորհրդի անդամների արտահայտած դիրքորոշումը և քվեարկության արդյունքները հրապարակման ենթակա չեն ինչպես նիստի ընթացքում, այնպես էլ գործով քննությունն ավարտվելուց հետո:

5. Հաշտարարին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ գործի քննությունից հետո խորհուրդը կարող է կիրառել կարգապահական տույժերի հետևյալ տեսակները.

1) նկատողություն.

2) խիստ նկատողություն.

3) հաշտարարի որակավորման դադարեցման վերաբերյալ արդարադատության նախարարին միջնորդության ներկայացում:

6. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը կարող է կիրառվել երկու նկատողություն կամ մեկ խիստ նկատողություն ունեցող հաշտարարի կողմից կրկին պատասխանատվության ենթարկվելու դեպքում:

7. Հաշտարարի նկատմամբ նկատողություն և խիստ նկատողություն կիրառվելուց հետո համապատասխանաբար վեց ամսվա և մեկ տարվա ընթացքում պատասխանատվության չենթարկվելու դեպքում հաշտարարը համարվում է պատասխանատվության չենթարկված:

8. Հաշտարարի նկատմամբ կիրառվող պատասխանատվության միջոցը պետք է համաչափ լինի կատարված խախտմանը: Պատասխանատվության միջոցը կիրառելիս հաշվի են առնվում խախտման հետևանքները, հաշտարարի անձը, մեղքի աստիճանը, առկա տույժերը և հաշտարարին բնութագրող ուշադրության արժանի այլ հանգամանքներ:

9. Հաշտարարին պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշումն ուղարկվում է հաշտարարին այն կայացնելուց հետո՝ մեկշաբաթյա ժամկետում:

10. Պատասխանատվության ենթարկելու մասին որոշումը կարող է բողոքարկվել դատարան որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում:

11. Սույն հոդվածի 5-րդ մասի 3-րդ կետով նախատեսված պատասխանատվության միջոցը կիրառելու դեպքում հաշտարարի որակավորումը դադարեցնելու մասին միջնորդությունը երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում ուղարկվում է արդարադատության նախարարություն:

Հոդված 23.7. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհրդի կողմից հաշտարարին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ գործը կարճելու հիմքերը

1. Հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպության խորհուրդը կարճում է հաշտարարին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ վարույթն այն դեպքում, երբ՝

1) բացակայում է կարգապահական խախտման դեպքը.

2) հիմնավորված չէ հաշտարարին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու հիմքի առկայությունը.

3) կարգապահական խախտումը կատարելուց հետո անձը հիվանդացել է անբուժելի հոգեկան հիվանդությամբ կամ դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ.

4) կարգապահական խախտումը կատարելուց հետո սույն օրենքով սահմանված կարգով հաշտարարի որակավորումը դադարեցվել է.

5) առկա է միևնույն հիմքով և միևնույն դեպքի վերաբերյալ կարգապահական վարույթ հարուցելու, կարգապահական վարույթի հարուցումը մերժելու կամ կարգապահական վարույթը կարճելու մասին չվերացված որոշում.

6) անցել են սույն օրենքով նախատեսված վաղեմության ժամկետները:

2. Հաշտարարին կարգապահական պատասխանատվության ենթարկելու վերաբերյալ

գործը կարճելու մասին որոշման պատճենը որոշումն ընդունելուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, ուղարկվում է կարգապահական վարույթ հարուցած անձին և հաշտարարին, որի նկատմամբ հարուցվել է կարգապահական վարույթ:

Հոդված 24. Եզրափակիչ մաս և անցումային դրույթներ

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:
2. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելն արտոնագրված հաշտարարների որակավորման վկայագրերը պահպանում են իրենց ուժը:
3. Մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը գործող հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը շարունակում է իր գործունեությունը՝ որպես սույն օրենքով նախատեսված հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպություն:
4. Սույն օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասը կիրառվում է 2019 թվականի հունվարի 1-ից:
5. Մինչև 2018 թվականի սեպտեմբերի 1-ը հաշտարարների ինքնակարգավորվող կազմակերպությունը սահմանում է հաշտարարության իրականացման կանոնները:

Հանրապետության նախագահ **Ա. Սարգսյան**

2018 թ. հունիսի 28
Երևան
ՀՕ-351-Ն

Փոփոխման պատմություն

Փոփոխող ակտ	Համապատասխան ինկորպորացիան
16.11.2022, ՀՕ-435-Ն	26.12.2022, ՀՕ-351-Ն
09.06.2022, ՀՕ-191-Ն	01.07.2022, ՀՕ-351-Ն

Փոփոխված ակտ

Փոփոխող ակտ	Համապատասխան ինկորպորացիան